

Střední průmyslová škola elektrotechnická a ZDVPP s.r.o. v Žatci

Elektrotechnická měření

Školní rok 2010 / 2011

Třída: E3.A

Číslo úlohy: 7

Měření vlastní a vzájemné indukčnosti cívek

Datum měření

23.5. 2011

6.6. 2011

Jméno a příjmení

Miroslav Kdýr

Hodnocení

1. Zadání

U předložených cívek určete:

- 1.1 Vlastní indukčnost L , činný odpor R metodou voltmetru a ampérmetru.
- 1.2 Vzájemnou indukčnost cívek 1,2;3,4.
- 1.3 Výpočtem z indukovaného napětí.

2. Popis měřených předmětů

Měřenými předměty jsou cívky:

L_1 ; L_2 ; L_3 ; L_4 ; $DR_{1,2}$; $DR_{3,4}$

3. Teoretický rozbor

1. Měření vlastní indukčnosti cívek

Vlastnosti reálné cívky v pásmu nízkých frekvencí lze s dostatečnou přesností znázornit sériovým zapojením ideální indukčnosti L , a ideálního rezistoru R , který vyjadřuje činný odpor vinutí cívky.

$$\bar{Z} = R + jX \quad \text{kde} \quad X = \omega \cdot L$$

Měření vlastní indukčnosti voltmetrem a ampérmetrem

Tato metoda je vhodná pro cívky bez feromagnetického jádra v obvodech s nízkou frekvencí. Přesnost měření je přibližně 5%.

Indukčnost L vypočteme ze vztahu:

$$L = \frac{1}{\omega} \sqrt{Z^2 - R^2}$$

$Z = U/I$ [Ω] impedance cívky

R [Ω] činný odpor vinutí cívky

2. Určení vzájemné indukčnosti a vlastních indukcí

Cívky nejprve zapojíme do série tak, aby se jejich magnetické toky sčítaly. Na vstupních svorkách změříme indukčnost L_a . Potom jednu cívku přepólujeme, takže se magnetické toky obou cívek odečítají, a změříme indukčnost L_b .

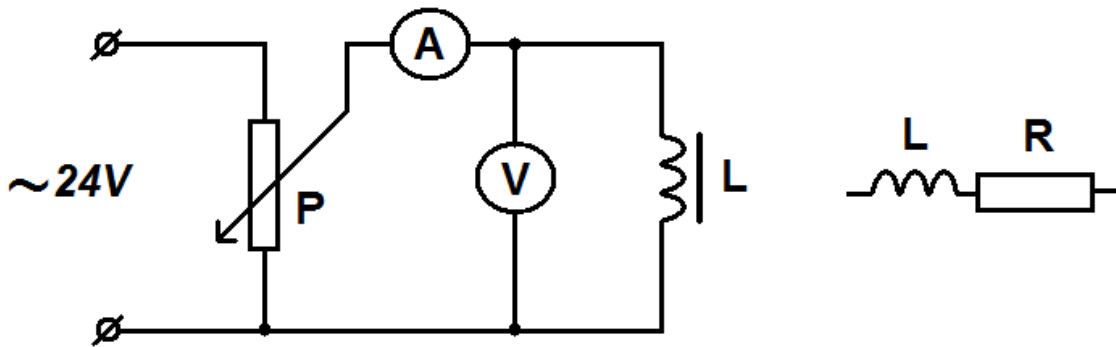
Pro jednotlivá měření platí:

$$L_a = L_1 + L_2 + 2M \quad M = \frac{L_a - L_b}{4} \quad [\text{H}]$$

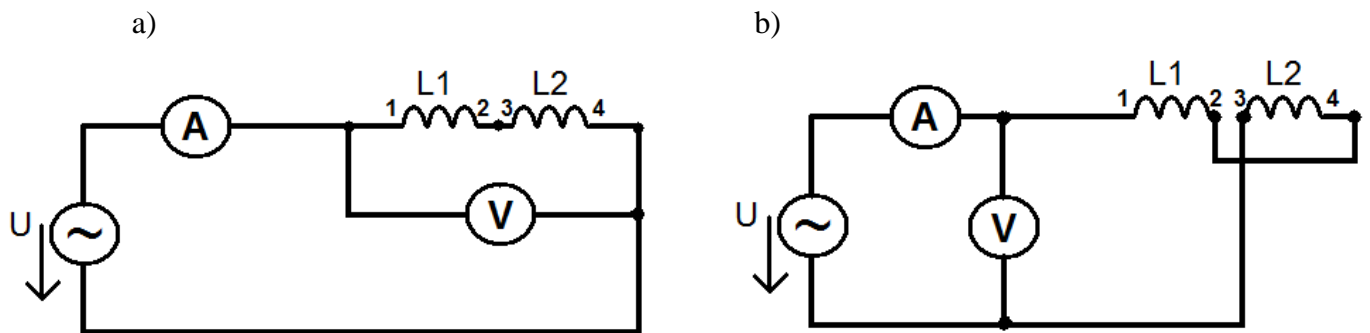
$$L_b = L_1 + L_2 - 2M \quad M = U_2 / \omega \cdot I \quad [\text{H}]$$

4. Schémata zapojení

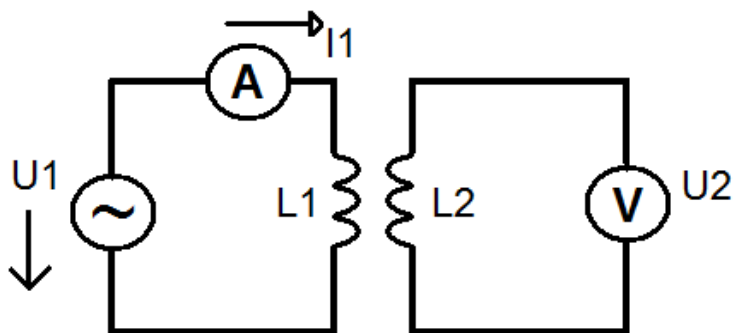
Určení vlastní indukčnosti L a činného odporu R:

Určení vzájemné indukčnosti a vlastních indukčností cívek:

Výpočtem z indukovaného napětí:

5. Seznam použitých přístrojů

Název / typ předmětu	Typ	Výrobní(evidenční číslo)	Označení na schématu
Voltmetr	M-832	99081E	V
Ampérmetr	Metex	M-3270D	A
Reostat		110/851	P
Cívka			L

6. Popis postupu měření

Sestavili jsme obvod podle schématu a změřili postupně na každé z cívek proud a napětí. Dále jsme změřili činný odpor na každé z přiložených cívek. Poté jsme provedli následující výpočty a zapsali do tabulek.

$$Z = \frac{U}{I} = \frac{14,8}{0,001} = 14800 \Omega$$

$$\omega = 2\pi f = 2 \cdot 3,14 \cdot 50 = 314$$

$$L = \frac{1}{\omega} \sqrt{Z^2 - R^2} = \frac{1}{314} \sqrt{14800^2 - 137,3^2} = 47,13 \text{ H}$$

$$XL = \frac{U}{I} = \frac{25}{0,0021} = 11904,76 \Omega$$

$$L = \frac{XL}{2\pi f} = \frac{11904,76}{314} = 37,89 \text{ H}$$

$$M = \frac{L_a - L_b}{4} = \frac{37,89 - 30,86}{4} = 1,7575 \text{ H}$$

$$M = \frac{U_2}{\omega I_1} = \frac{25}{314 \cdot 0,0021} = 0,0193 \text{ H}$$

7. Tabulky naměřených a vypočtených hodnot

Určení vlastní indukčnosti L a činného odporu R:

Cívka	I (mA)	U (V)	R (Ω)	Z (Ω)	L (H)
L1	1	14,8	137,3	14800	47,13
L1	10,5	14,4	62,6	1371	4,37
L3	10	9,6	97,2	960	3,07
L4	100	4	43,4	40	0,188
DR 1,2	100	6,3	74,5	63	0,31
DR 3,4	40	2,7	66	67,5	0,3

Cívka	I ₁ (mA)	U ₂ (V)	XL (Ω)	L (H)	M (H)
<i>Určení vzájemné indukčnosti a vlastních indukčností cívek:</i>					
DR-a)	2,1	25	11904,76	37,89	1,7575
DR-b)	2,6	25,2	9692,31	30,86	
<i>Výpočet z indukovaného napětí:</i>					
DR	330	2			0,0193

8. Vyhodnocení

Při měření indukčnosti ampérmetrem voltmetrem jsme zjistili, že měření není přesné. Metoda je vhodná pro provozní měření. Příčinou některých chyb může být například vada přístroje.